

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320033
NAZWA OBSZARU Uroczyska w Lasach Stepnickich

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320033	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Uroczyska w Lasach Stepnickich

1.4. Data opracowania 2001-03	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-08
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2017-06
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 11 maja 2017 r. w spr. soo Uroczyska w Lasach Stepnickich (PLH320033)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
14.656

Szerokość geograficzna
53.6001

2.2. Powierzchnia [ha]:

2749.74

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42	Zachodniopomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
7110			1.19		G	B	C	C	B
7120			107.03		G	C	B	C	C
9190			52.69		M	B	C	B	B
91D0			579.35		G	C	C	C	C
91E0			139.44		G	B	C	C	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki	Populacja na obszarze	Ocena obszaru
---------	-----------------------	---------------

regalis). Największe skupienia tej paproci znajdują się w olsach i brzezynie bagiennej, w pozostałych zespołach długosz występuje płatami na ich skraju. W wyniku dotychczasowych melioracji, przeprowadzonych na terenie ostoi i poza nią, została znacznie przekształcona szata roślinna tego terenu. Z obszaru torfowisk wycofało się kilka rzadkich gatunków roślin, które jeszcze przed 30-40 laty tu rosły, np. wrzosiec bagienny, bażyna czarna, woskownica europejska. W obszarze występują 4 gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto w latach 50-tych na terenie rezerwatu przyrody "Olszanka" kilkakrotnie obserwowany był wilk, ostatnio obecność jego potwierdzono w roku 1994, przez Koło Łowieckie "Szarak" ze Szczecina. Nie jest wykluczone występowanie żółwia na tym terenie.

Siedlisko: 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Reprezentatywność: B - dobra ze względu na właściwe pokrycie i strukturę gatunków torfowców.

Powierzchnia względna: C- szacunkowe określenie wartości;

Stan zachowania:- ocena C, w tym:

Stopień zachowania struktury: III- średnio zachowane lub zdegradowane ze względu na gatunki ekspansywne roślin zielnych.

Stopień zachowania funkcji: III- średnie perspektywy lub niekorzystne perspektywy wynikające z odwodnienia kopuły torfowiska.

Możliwość odtworzenia: III- trudne lub niemożliwe, ponieważ wymaga przywrócenia naturalnej hydrologii złoża torfowego.

Otwarte mszary na skrajnie ubogich w związki odżywcze, bardzo kwaśnych i silnie wilgotnych torfach, zasilane wyłącznie lub niemal wyłącznie przez wody opadowe i przez to wybitnie uzależnione od cech klimatu. Lustro wody w złożu torfowym jest położone wyżej w stosunku do poziomu wody gruntowej w otoczeniu torfowiska. Zbiorowiska roślinne torfowisk wysokich budowane są przez bardzo nieliczną, ekologicznie bardzo wyspecjalizowaną grupę roślin, głównie torfowce, krzewinki, zielne byliny o trawiastym pokroju, sporadycznie gatunki krzewiaste i drzewiaste. Torfowiska wysokie cechuje makro- i mikromorfologiczne zróżnicowanie powierzchni złoża torfu i odpowiadające temu jakościowe i przestrzenne zróżnicowanie siedlisk i roślinności. Fitocenozy należą do różnych klas zbiorowisk. Najbardziej torfotwórczy charakter mają specyficzne dla torfowisk wysokich zbiorowiska z klasy Oxycocco-Sphagnetea, porastające mikrosiedliska określane jako kępki. Narastanie złoża torfowego kończy się, gdy bilans wodny torfowiska (dopływ i odpływ) zostanie zrównoważony.

Zanim na teren torfowiska wprowadzona została gospodarka leśna i przed jego odwodnieniem rowami melioracyjnymi dominowały na nim zbiorowiska mszarne, które odgrywały rolę torfotwórczą. Obecnie fitocenozy te zajmują znikomą powierzchnię i cały czas zmniejsza się ich zasięg. Zachowały się ich niewielkie fragmenty w miejscach, gdzie w przeszłości wybierano torf pozostawiając zalane wodą kariery, na których rozpoczęła się wtórna sukcesja regeneracyjna. Zbiorowisko takie występuje w miejscu Jeziorka Czarnego, na którym kilkadziesiąt lat temu było jeszcze otwarte lustro wody. Mszar ten ma charakter kadłubowy, brakuje w nim wielu gatunków występujących przed laty. W wykonanym zdjęciu fitosocjologicznym stwierdzono występowanie 16 gatunków roślin. Główny trzon tworzą obecnie wełnianki (*Eriophorum angustifolium* i *Eriophorum vaginatum*), żurawina błotna (*Oxycoccus palustris*) i trzęślica modra (*Molinia caerulea*). Bardzo mocno rozwinięta jest warstwa mszysta- 70% pokrycia, z dominującym udziałem torfowców (*Sphagnum palustre*, *Sphagnum fuscum* i *Sphagnum fallax*). Czarne Jeziorko to miejsce występowania rosiczki okrągłolistnej (*Drosera rotundifolia*), będącej pod ochroną ścisłą.

Niepokojący jest stale pomniejszający się areał tego zbiorowiska wynikający z odwodnienia kopuły torfowiska. Należy dołożyć wszelkich starań, by zatrzymać ten niekorzystny proces, poprawiając warunki wodne i lepsze uwodnienie złoża. Tym samym powodując wtórne jego zabagnienie.

Siedlisko: 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

Reprezentatywność: C - znacząca ze względu na nie właściwe pokrycie i strukturę gatunków torfowców.

Powierzchnia względna: B- szacunkowe określenie wartości;

Stan zachowania:- ocena C, w tym:

Stopień zachowania struktury: III- średnio zachowane lub zdegradowane ze względu na gatunki ekspansywne roślin zielnych, oraz niezadawalającą strukturę powierzchni torfowiska.

Stopień zachowania funkcji: III- średnie perspektywy lub niekorzystne perspektywy wynikające z odwodnienia kopuły torfowiska.

Możliwość odtworzenia: III- trudne lub niemożliwe, ponieważ wymaga przywrócenia naturalnej hydrologii złoża torfowego.

Torfowiska ombrotroficzne, na których nastąpiło zakłócenie naturalnej hydrologii złoża torfowego (przeważnie

z przyczyn antropogenicznych), prowadząc do powierzchniowego wysuszenia torfu oraz zmiany składu gatunkowego lub utraty gatunków. Porastająca je roślinność w przewadze składa się jeszcze ze składników typowych dla żywych torfowisk wysokich, lecz względna obfitość poszczególnych gatunków jest zróżnicowana. Hydrologiczna sprawność torfowiska może zostać przywrócona po zastosowaniu właściwych zabiegów i istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że ponowne osiedlenie się roślinności torfotwórczej nastąpi w okresie do 30 lat. Do tego typu siedliska nie wliczono terenów, na których występuje nagi torf, podłoża torfowego porośniętego przez trawy lub inny rodzaj upraw lub terenów ze zwartym drzewostanem, który wyparł całkowicie roślinność torfowiskową.

Wskaźnikami zaburzeń hydrologicznych na torfowiskach wysokich zdolnych do regeneracji są: redukcja powierzchni zajętej uprzednio przez roślinność torfotwórczą w postaci kompleksu kępkowo-dolinkowego lub też dużych powierzchni wilgotnych, bezdrzewnych mszarów z dominacją torfowców, zupełny zanik roślinności mszarnej i rozwój zbiorowisk z dominacją krzewinek (*Calluna vulgaris*, *Ledum palustre*, *Erica tetralix*), wełnianki pochwowatej (*Eriophorum vaginatum*), trzęślicy modrej (*Molinia caerulea*), trwałą obecność sosny pospolitej (*Pinus sylvestris*) w postaci luźno rosnących, niewysokich osobników, z których część zamiera, fitocenoza boru bagiennego bez lub z niewielkimi oznakami przesuszenia torfu i ustępowania gatunków wysokotorfowiskowych. Siedlisko w obszarze obejmuje teren po pożarze z 1989 r., na którym dokonano pomyłkowe odnowienie olszą czarną (*Alnus glutinosa*), po czym nastąpiło samorzutne kształtowanie się roślinności.

Masowo pojawiła się trzęślica modra (*Molinia caerulea*) tworząc zwarte darnie. W sposób naturalny zaczęły się obsiewać: brzoza brodawkowata (*Betula pendula*) i brzoza omszona (*Betula pubescens*), z których ta pierwsza zdecydowanie dominuje.

Obecny obraz pożarzyska to kilkunastoletni drzewostan brzozowy z brzozą brodawkowatą (*Betula pendula*) o słabym zwarcu, często lukowaty (miejscami kilkuhektarowe bezdrzewne powierzchnie). Pod nim dobrze rozwinięta warstwa runa, z dominującą trzęślicą modrą (*Molinia caerulea*) i nie najmocniej rozwiniętą warstwą mszystä.

Zjawiskiem pozytywnym jest obecne naturalne odnawianie się brzozy omszonej (*Betula pubescens*) i pojawianie się gatunków związanych z podłożem mszarnym, takich jak: wełnianka pochwowata (*Eriophorum vaginatum*), żurawina błotna (*Oxycoccus palustris*).

Obszar bez wątplenia wymaga ingerencji człowieka w celu renaturalizacji i przywrócenia stanu z przed okresu zanim wkroczyła tu gospodarka leśna.

Siedlisko: 91D0 Bory i lasy bagienne

Reprezentatywność: C - znacząca ze względu na nie właściwy udział gatunków charakterystycznych, niewłaściwy stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska, oraz niewłaściwe występowanie torfowców.

Powierzchnia względna: C - szacunkowe określenie wartości;

Stan zachowania:- ocena C, w tym:

Stopień zachowania struktury: III- średnio zachowane lub zdegradowane ze względu na gatunki ekspansywne roślin zielnych, oraz niezadawalającą strukturę powierzchni torfowiska.

Stopień zachowania funkcji: III- średnie perspektywy lub niekorzystne perspektywy wynikające z odwodnienia kopuły torfowiska.

Możliwość odtworzenia: III- trudne lub niemożliwe, ponieważ wymaga przywrócenia naturalnej hydrologii złoża torfowego.

Bory i lasy na bagiennych, rzadziej wilgotnych siedliskach torfowych (przynajmniej na płytkiej warstwie torfu), najczęściej związane z kompleksami torfowisk wysokich i przejściowych. Pozostają zwykle pod wpływem zasilania ubogich w związki odżywcze wód opadowych (ombrogenicznych) lub z płytkich warstw gruntowych (topogenicznych). W obszarze siedlisko występuje w jednym tylko miejscu w postaci płatu boru bagiennego z drzewostanem z dominacją sosny zwyczajnej, z domieszką brzozy omszonej. W odnowieniu występuje wyłącznie brzoza omszona. Runo zdominowane przez trzęślicę modrą, praktycznie pozbawione gatunków charakterystycznych.

Brzezina bagienna (91D0-1):

Siedlisko rozwinęło się w miejscach wyciętego boru sosnowego, w których słabo odnawiająca się sosna nie wytrzymywała konkurencji z bardziej ekspansywną brzozą. Jest to fitocenoza dość uboga, na jej areale w całym rezerwacie "Olszanka" zidentyfikowano 37 gatunków roślin naczyniowych i mchów.

Cechą tego zespołu jest zdecydowanie brzozowy, dość luźny drzewostan, tworzony przez brzozę omszoną (*Betula pubescens*) z udziałem brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) i miejscami z niewielkim udziałem sosny pospolitej (*Pinus sylvestris*). Warstwa podszytu rozwinięta jest przeciętnie. Podszyt zajmuje od 10 do

40% pokrycia, a miejscami w ogóle nie występuje. Tworzą go głównie brzoza omszona (*Betula pubescens*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*) i kruszyna pospolita (*Frangula alnus*). W warstwie runa podobnie jak w borze bagiennym dominuje trzęślica modra (*Molinia caerulea*), tworząca zwarte darnie. W miejscach odsloniętych, z dużym dostępem światła bardzo często pojawia się łanowo orlica pospolita (*Pteridium aquilinum*), a także jeżyny (*Rubus* sp.), mające bardzo ekspansywny charakter. Duży udział w tej warstwie ma borówka czernica (*Vaccinium myrtillus*) i siódmaczek leśny (*Trientalis europea*). Warstwa mchów raczej słabo rozwinięta do 10% pokrycia, tylko w jednym wykonanym zdjęciu wyniosła 50%. Tworzą ją głównie torfowce (*Sphagnum* sp.) i rokietnik pospolity (*Pleurozium schreberi*).

W zespole tym dobre warunki dla swojego rozwoju znalazł wiciokrzew pomorski (*Lonicera peryclimenum*) - gatunek będący pod ochroną.

Charakterystyczne zjawiska zachodzące w tym zespole to cespityzacja i rubietyzacja będące następstwem odwodnienia terenu.

Bór sosnowy bagienny (91D0-2):

Pojawienie się fitocenozy miało podłoże antropogeniczne i zostało zainicjowane zalesieniami w XIX wieku. Kontynentalny bór bagienny zajmuje obecnie stosunkowo niewielką powierzchnię rezerwatu. Jego pomniejszający się areal to wynik prowadzenia gospodarki leśnej zrębami zupełnymi i naturalnego procesu starzenia się drzewostanów.

Stwierdzono 42 gatunki roślin naczyniowych, mchów i porostów.

W drzewostanie (a) przeważa sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*) o drugiej i trzeciej bonitacji (taka bonitacja, to wynik odwodnienia torfowiska, czego następstwem było polepszenie warunków dla rozwoju tego gatunku), z dość dużym udziałem brzozy omszonej (*Betula pubescens*). Zwarcie koron jest niepełne i osiąga 30-70%.

Warstwa podszytu (b) jest dość silnie, choć nierównomiernie wykształcona z wyraźnym udziałem brzozy omszonej (*Betula pubescens*), brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) i kruszyny pospolitej (*Frangula alnus*). Runo jest średniobogate trawiasto- mszyste. Dominuje trzęślica modra (*Molinia careulea*) ze stosunkowo dużym udziałem siódmaczka leśnego (*Trientalis europea*). Warstwę mchów tworzą głównie torfowce, występujące głównie w lokalnych obniżeniach. Cechą charakterystyczną tego zbiorowiska jest niewielki udział krzewinek: bagna zwyczajnego (*Ledum palustre*) i borówki bagiennej (*Vaccinium uliginosum*), a występujące tu niegdyś modrzewnica europejska (*Andromeda polifolia*) i wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*) ustąpiły zupełnie.

W wyniku odwodnienia kopuły nastąpiła degeneracja zespołu w postaci cespityzacji przejawiająca się silnym rozwojem trzęślicy modrej (*Molinia careulea*), a w wielu miejscach w postaci rubietyzacji na skutek masowego rozwoju jeżyn.

Siedlisko: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)

Reprezentatywność: B - dobra ze względu na właściwy udział gatunków charakterystycznych.

Powierzchnia względna: C- szacunkowe określenie wartości;

Stan zachowania:- ocena C, w tym:

Stopień zachowania struktury: III- średnio zachowane lub zdegradowane ze względu na obce gatunki inwazyjne, oraz brak naturalnego odnowienia.

Stopień zachowania funkcji: III- średnie perspektywy lub niekorzystne perspektywy wynikające z niezadowolającego rytmu zalewów.

Możliwość odtworzenia: III- trudne lub niemożliwe, ponieważ wymaga przywrócenia naturalnej hydrologii obszaru.

Siedlisko obejmuje nadrzeczne lasy wykształcające się najczęściej pod wyraźnym wpływem okresowych zalewów. Należą tu trzy, wyraźnie odmienne podtypy, różniące się przede wszystkim drzewostanem. Do gatunków diagnostycznych należą przede wszystkim drzewa: topole - biała (*Populus alba*) i czarna (*Populus nigra*), wierzby - krucha (*Salix fragilis*) i biała (*Salix alba*), olcha czarna (*Alnus glutinosa*) oraz jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*). Runo wykazuje bardzo silne zróżnicowanie w zależności od podtypu siedliska, ale także warunków lokalnosiedliskowych konkretnej fitocenozy. Do najpospolitszych gatunków należą: czartawa pospolita (*Circaea lutetiana*), przytulia czepna (*Galium aparine*), kuklik zwisły (*Geum rivale*), chmiel zwyczajny (*Humulus lupulus*), kosaciec żółty (*Iris pseudacorus*), karbieniec pospolity (*Lycopus europaeus*), mozga trzciniowata (*Phalaris arundinacea*), tojeść pospolita (*Lysimachia vulgaris*), jeżyna popielica (*Rubus caesius*), przetacznik długolistny (*Veronica longifolia*), wiechlina błotna (*Poa palustris*), w. zwyczajna (*Poa trivialis*), gwiazdnica gajowa (*Stellaria nemorum*) i pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*).

Jest to bardzo żyzne siedlisko, występujące poza granicą złoża wysokiego, często na obrzeżach lasów olszowych. Dominującym gatunkiem w drzewostanie jest olsza czarna (*Alnus glutinosa*), z bardzo dużym

udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*), które tworzą dość zwarte górne piętro. Należy zwrócić uwagę na zjawisko zamierania jesionu. Zamierają stare drzewa jak i pokolenie młodociane. I choć następuje naturalny obsiew nie należy spodziewać się by to pokolenie przetrwało i doczekało swej dojrzałości. Warstwa krzewów jest średnio wykształcona. Tworzą ją gatunki występujące w drzewostanie, a także w niewielkim stopniu jarzab pospolity (*Sorbus aucuparia*). Runo jest dość bujne o zmiennym pokryciu. Warstwę runa tworzą między innymi: czartawa drobna (*Circaea alpina*), śmiełek darniowy (*Deschampsia caespitosa*) i sadziec konopiasty (*Eupatorium cannabinum*). Niepokojący jest wzrastający udział neofitów niecierpka gruczołowatego (*Impatiens glandulifera*) i niecierpka pomarańczowego (*Impatiens capensis*).

W zespole tym dobre warunki dla swojego rozwoju znalazł wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*) - gatunek będący pod ochroną.

Charakterystyczne zjawiska zachodzące w tym zespole to cespityzacja i rubiezyzacja będące następstwem odwodnienia terenu.

Siedlisko: 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*)

Siedlisko występuje w obszarze na 11 płatach o łącznej powierzchni 52,69 ha (0,08% zasobu krajowego), co zdecydowało o ocenie powierzchni względnej – C. Jego stopień reprezentatywności oceniono jako dobry – ocena B. Przeważająca część siedliska znajduje się w rezerwatach przyrody „Uroczyisko Święta” oraz „Olszanka”. Siedlisko reprezentowane jest przez zespół *Betulo-Quercetum*, gdzie jedynym gatunkiem charakterystycznym jest wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*) – występuje nielicznie, ale niemal we wszystkich płatach siedliska. Notuje się tu także wiele innych gatunków charakterystycznych i wyróżniających dla wyższych syntaksonów w obrębie klasy *Quercetea robori-petraeae* (m.in. *Mnium hornum*, *Hypnum cupressiformae*, *Hylocomium splendens*, *Luzula pilosa*, *Oxalis acetosella*, *Trientalis europaea*, *Maianthemum bifolium*, *Moehringia trinervia*, *Polytrichastrum formosum*). O lokalnej specyfice kwaśnych dąbrów w obszarze Uroczyiska w Lasach Stepnickich PLH320033 decydują niewątpliwie osobliwe warunki abiotyczne (podłoże oraz wysokość nad poziomem morza). Fitocenozy te występują tu na glebach organicznych, torfowych i murszowych (odwodnione torfowiska niskie), w rejonie Świętej w niewielkim obniżeniu (od ok. 0,2 do 0,5 m poniżej poziomu morza) natomiast w rezerwacie przyrody „Olszanka” nieznacznie powyżej poziomu morza. Siedlisko 9190 sąsiaduje i nierzadko wzajemnie przenika się na tym obszarze z fitocenoząmi łągowymi (*Fraxino-Alnetum*, *Ficario-Ulmetum*), olsami (*Ribeso nigri-Alnetum*, *Sphagno-Alnetum*), zdegenerowanymi postaciami lasów bagiennych (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*), wilgotnymi borami oraz brzeźniakami (*Molinio-Pinetum*, zb. *Molinia cerulea-Betula pubescens*, zb. *Pteridium aquilinum-Betula pubescens*) oraz różnymi leśnymi zbiorowiskami zastępczymi. Warunki abiotyczne oraz sąsiadujące zbiorowiska silnie oddziałują na skład florystyczny kwaśnych dąbrów (obserwuje się różne nasilone nawiązania do łągów czy olsów). Widać to zarówno w drzewostanie, nierzadko z domieszką olszy czarnej, brzozy omszonej, sporadycznym występowaniem wiązu szypułkowego, jak i runie. Do gatunków występujących z wysoką stałością należą m.in.: śmiełek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*), turzyca długokłosa (*Carex elongata*), sit rozpięchły (*Juncus effusus*), pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), tojeść pospolita (*Lysymachia vulgaris*). Największą osobliwością florystyczną w obrębie tych zbiorowisk w obszarze są nieliczne stanowiska długosza królewskiego (*Osmunda regalis*). Niewątpliwym walorem podnoszącym ocenę ich stanu jest także ilość martwego drewna (zarówno łącznych zasobów jak i drewna grubowymiarowego stojącego i leżącego), w większości płatów znacznie przekracza próg 20 m³/ha. Ma to z pewnością związek z ekstremalnymi dla siedliska 9190 warunkami, wysokim poziomem wód gruntowych oraz występowaniem okresowych zalewów przekraczających próg odporności, szczególnie dębów szypułkowych (Jasnowska i in. 2008). Należy również podkreślić niewielki udział w płatach 9190 gatunków obcych geograficznie (tylko w części stanowisk 9190 nielicznie występuje świerk pospolity – najczęściej w drugim piętrze drzewostanu). Mimo nietypowych i niekorzystnych dla tego siedliska przyrodniczych warunków abiotycznych kwaśne dąbrowy ciągle utrzymują się na tym obszarze w postaci zbliżonej do stanu sprzed około 12-15 lat. Stan zachowania siedliska oceniono jako dobry (ocena B), na podstawie dokonanych ocen cząstkowych. Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana), stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy). Podstawą przyjęcia tych parametrów był wiek drzewostanów (dominacja drzew w wieku powyżej 100 lat), typowa dla siedliska kombinacja florystyczna (mimo, że odbiega od wzorca znanego z Pomorza Zachodniego oraz znaczny udział martwego drewna). Należy jednak zaznaczyć, iż zachowanie obecnego stanu siedliska w obszarze w perspektywie 10-20 lat jest trudne do przewidzenia ze względu na możliwe okresowe podtopienia zwiększające jego żyzność i wilgotność. Ocena ogólna B (dobra).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	K01.03		b
L	H04.03		o
L	F03.01		i
M	K02.01		i
M	K06		i
H	J02.13		b
L	B02.02		i
H	K01.04		b
M	J01		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	J02.05		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
Inna publiczna	0	
Własność łączna lub współwłasność	0	
Prywatna	0	
Nieznana	100	
Suma	100	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Buszko J., Masłowski J., 1993: Atlas motyli Polski. Część I. Motyle dzienne (Rhopalocera). Grupa IMAGE, sp. z o.o., Warszawa. 2) Buszko J., 1997: Atlas motyli Polski. Część II. Prządki, zawisaki, niedźwiedziówki (Heterocera 1). Grupa IMAGE, sp. z o.o., Warszawa. 3) Celiński F. 1956. Stanowisko długosza królewskiego koło Stepnicy nad Zalewem Szczecińskim. Chron. Przyn. Ojcz. XII, 1. 4) Dyrektywa „Ptasia” Unii Europejskiej. Dyrektywa Rady 79/409/EWG dnia 2 kwietnia 1979 roku, w sprawie ochrony dzikich ptaków. 5) Dyrektywa Habitatowa „Siedliskowa” Unii Europejskiej. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. 6) Friedrich S., Markowski S. 1996. Charakterystyka geobotaniczna projektowanego rezerwatu przyrody „Wilcze Uroczysko- Olszanka” w dolinie ujściowego odcinka Odry. Zesz. Nauk. AR Szczecin nr 173, s. 109-126. 7) Głowaciński Z. (red.) 2002. Czerwona lista

zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. PWN, Warszawa.8) Głowaciński Z., Nowacki J. (red.) 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu.9) Herbich J., Herbich M., Herbich P. 1996. Koncepcje renaturyzacji szaty roślinnej torfowisk na przykładzie wybranych rezerwatów regionu gdańskiego. Przegląd Przyrodniczy VII, 3-4, s. 95-108.10) Instrukcja Urzędowania Lasu. 2003. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.11) Gwiazdowicz D. (red.). 2005. Ochrona przyrody w lasach. II. Ochrona szaty roślinnej. Polskie Towarzystwo Leśne, Oddział Wielkopolski, Poznań.12) Jackowiak B., Żukowski W. 1995. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.13) Jasnowska J. 1983. Rezerwat torfowiskowy „Wilcze Uroczysko”. Urząd Wojewódzki w Szczecinie, Wydział Ochrony Środowiska.14) Jasnowska J. 1994. Rezerwat przyrody „Wilcze Uroczysko-Olszanka”. Dokumentacja powiększenia rezerwatu. Urząd Wojewódzki w Szczecinie, Wydział Ochrony Środowiska.15) Jasnowska J., Kowalski W. W. A., Markowski S., Janicki D. Raclawski B. 2008. Plan ochrony rezerwatu „Uroczysko Święta” Opracowanie autorskie naukowo-badawcze.16) Jasnowski M. 1958. Dokumentacja geologiczna złoża torfu nad rzeką Krępą. Min. Górnictwa i Energetyki, Szczecin, maszynopis.17) Jasnowski M. 1960. Torfowisko wysokie w dolinie Odry u jej ujścia do Zalewu Szczecińskiego. Zesz. Prob.. Post. Nauk Rol. z. 25, s. 99-116, Warszawa.18) Jasnowski M. 1961. *Impatiens roylei* Walpors, nowy składnik lasów łągowych w Polsce., *Fragm. Flor. et Glob VII. 1*.19) Jasnowski M. 1962. Budowa i roślinność torfowisk Pomorza Zachodniego. *Szcz. Tow. Nauk. Wydz. Nauk Przyr. i Rol. T. X*, s. 51-57, Szczecin.20) Jasnowski M., Jasnowska J., Markowski S. 1972. Ginące torfowiska wysokie i przejściowe w pasie nadbałtyckim Polski. *Ochrona przyrody*, R. 33.21) Jasnowski M. 1993. Torfowiska w rejonie Szczecina, w: Stan środowiska miasta i rejonu Szczecina, zagrożenia i ochrona pod red. J. Jasnowskiej. *Szcz. Tow. Nauk. Szczecin*.22) Juszczyk W. 1974. Płazy i gady krajowe. PWN, Warszawa.23) Kaczanowska K. (red.) 2002. *Przyroda Pomorza Zachodniego*. Oficyna in Plus. Szczecin.24) Kapuściński R. 2006. *Ochrona przyrody w lasach*. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.25) Katalog norm czasu dla prac w zagospodarowaniu leśnym. Internet, <http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/uzytowanie/pracochlonnosc/26>) Klasyfikacja gleb leśnych Polski. 2000. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.27) Kłosowscy S. i G. 2001. *Flora Polski. Rośliny wodne i bagienne*. Multico oficyna Wydawnicza, Warszawa.28) Kondracki J. 1988. *Geografia fizyczna Polski*. PWN, Warszawa.29) Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska). Brno 19.09.1979.30) Konwencja o różnorodności biologicznej. Rio de Janeiro 5.06.1992.31) Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska).32) Materiały podstawowe do planu ochrony rezerwatu przyrody „Olszanka” na lata 2007-2026. Biuro Urzędowania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie oddz. w Gorzowie Wielkopolskim: Adam Bajon, Grzegorz Dymek, Beata Ryndziejewicz-Woźny; Gorzów Wielkopolski grudzień 2006.33) Matuszkiewicz J. M. 2001. *Zespoły leśne Polski*. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.34) Matuszkiewicz W. 1995. *Potencjalna roślinność naturalna Polski*. Mapa przeglądowa. PAN, Warszawa.35) Matuszkiewicz W. 2001. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*, PWN Warszawa.36) Mirek Z. i wsp. 1995. *Vascular plants of Polska a checklist*. PAN, Warszawa.37) Niedźwiecki E. i In. Ocena zagrożenia rezerwatu „Olszanka” w wyniku przypadkowego wylewu uwodnionego urobku z pola refulacyjnego Mańków. Akademia Rolnicza w Szczecinie, Katedra Gleboznawstwa, Katedra Toksykologii, Katedra Botaniki.38) Ochyra R. 1992. *Czerwona lista mchów zagrożonych w Polsce*. W: K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich (red.), *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (wyd. 2). Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków.39) Plan urzędowania lasu dla Nadleśnictwa Goleniów sporządzony na lata 1997-2006. Maszynopis. Biuro Urzędowania Lasu i Geodezji Leśnej. Oddz. w Gorzowie Wlkp..40) *Operat glebowo- siedliskowy Nadleśnictwa Goleniów*. 1983. Wykonany przez Biuro Urzędowania Lasu i Geodezji Leśnej w Szczecinku, Szczecinek.41) *Operat szkód przemysłowych Nadleśnictwa Goleniów*. 1992. Wykonany przez Biuro Urzędowania Lasu i Geodezji Leśnej w Gorzowie Wlkp., Gorzów Wlkp..42) Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 2003. *Flora Polski. Atlas roślin chronionych*. Multico oficyna Wydawnicza, Warszawa.43) Plan ochrony rezerwatu „Uroczysko Święta”. Opracowanie naukowo-badawcze. Prof. dr hab. J. Jasnowska, dr Wojciech W.A. Kowalski, dr Stefan Markowski, dr Dariusz Janicki, Bartosz Raclawski. Szczecin 2008.44) *Podział hydrograficzny Polski*. IMiGW, Warszawa 1983.45) *Rozporządzenie Nr 29/04 Woj. Zach. Z dnia 08.12.04*.46) Rutkowski L., 1998. *Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej*. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.47) Sawa M. 1998. *Rozprzestrzenianie i warunki występowania długosza królewskiego Osmunda regalis L. na terenie Leśnictwa Olszanka w Puszczy Goleniowskiej – praca magisterska*. Akademia Rolnicza w Szczecinie, Wydział Rolniczy, Kierunek Ochrona Środowiska.48) *Siedliskowe podstawy hodowli lasu*. 2004. Ośrodek Rozwojowo- Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu, Warszawa.49) Szafer W., Zarzycki K. 1972. *Szata roślinna Polski*. PWN, Warszawa.50) Szafer W. 1972: *Podstawy geobotanicznego podziału Polski*. W: *Szata roślinna Polski* red. Szafer W., Zarzycki K. PWN

Warszawa.51) Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna. PWRiL, Warszawa.52) Waloch P. 2020. Notatka służbowa z lustracji terenowych przeprowadzonych w dniach 16.12.2020 r. oraz 29.12.2020 r. w zakresie weryfikacji występowania oraz określenia zasięgu siedliska przyrodniczego 9190 w obszarze PLH320033 Uroczyska w Lasach Stepnickich. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.53) Waloryzacje przyrodnicze gmin: Stepnica (operat generalny, BKP Szczecin, 1997), Goleniów (operat generalny; BKP 1997).54) Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin 2010). 55) Wojewoda W., Ławrynowicz M. 2006: Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych zagrożonych w Polsce. Internet. www.grzyby.pl56) Wójciak H. 2003. Flora Polski. Porosty, mszaki, paprotniki. Multico oficyna Wydawnicza, Warszawa.57) Wysocki C., Sikorki P. 2002. Fitosocjologia stosowana. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.58) Zarzycki K., Szeląg Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. W: K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce (wyd. 2). Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków: 87-98.59) Zasady Hodowli Lasu. 2003. Ośrodek Rozwojowo- Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu, Warszawa.60) Zarządzenie Nr 30/2009 Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22.05.2009 r.61) Zyska P., Mizera T. Kalisiński M. 1996. Rezerwat przyrody „Wilcze Uroczysko- Olszanka”. Dokumentacja powiększenia rezerwatu „Wilcze Uroczysko” Opracowanie faunistyczne. Urząd Wojewódzki w Szczecinie, Wydział Ochrony Środowiska i Nadzoru Budowlanego.62) Żukowski W., Jackowiak B. 1995. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Prace Zakładu Taksonomii Roślin UAM w Poznaniu 3.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	56.1				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Uroczysko Święta im. Profesora Mieczysława Jasnowskiego	*	7.58
PL02	Olszanka	*	48.52

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31
-------------------------------------	-----	---

marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska w Lasach Stepnickich PLH320033 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 1658, zm. z 2017 r. poz. 2401)

Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2014/1658/akt.pdf;

http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2017/2401/akt.pdf

Nie, ale jest w przygotowaniu

Nie

6.3. Środki ochrony (opcjonalne)

1. 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)* • Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej i fitosocjologicznej dla obszaru, w celu opracowania projektu zarządzania jego hydrologią; • Usprawnienie funkcjonowania systemu melioracyjnego; • Podniesienie poziomu wody przez system przetamowań według potrzeb (wg Planu Ochrony rez. „Olszanka”)2. 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji • Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej i fitosocjologicznej dla obszaru, w celu opracowania projektu zarządzania jego hydrologią; • Usprawnienie funkcjonowania systemu melioracyjnego; • Podniesienie poziomu wody przez system przetamowań według potrzeb oraz wg Planu Ochrony rez. „Olszanka”)3. 91D0 Bory i lasy bagienne* (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino- Betulion pubescentis.) • Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej i fitosocjologicznej dla obszaru, w celu opracowania projektu zarządzania jego hydrologią; • Usprawnienie funkcjonowania systemu melioracyjnego; • Podniesienie poziomu wody przez system przetamowań według potrzeb oraz wg Planu Ochrony rez. „Olszanka”)4. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (olsy źródliskowe) (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) • Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej i fitosocjologicznej dla obszaru, w celu opracowania projektu zarządzania jego hydrologią; • Usprawnienie funkcjonowania systemu melioracyjnego; • Regulacje warunków hydrologicznych przez wymuszone odprowadzanie wód z systemu kanałów melioracyjnych w sposób kontrolowany (wg Planu Ochrony rez. „Uroczysko Święta”); • Wykaszanie neofitów (powierzchnia kontrolna oddz. 495); • Utrzymanie ilości martwego drewna; • Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedliska; • Przyjęcie zasad gospodarowania na siedlisku uwzględniających zapisy Porozumienia nr 1 /2009 z dnia 23 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Dyrektorem RDOŚ Szczecin (Poza rezerwatem).

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320033

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)